

Skipulagsstofnun
Einar Jónsson
Laugavegi 166
105 REYKJAVÍK

Reykjavík, 13. febrúar 2015
Tilvísun: 2014010103
EBj/
Tilv. ykkar:

Efni: Athugasemdir Vegagerðarinnar við tillögu að landsskipulagsstefnu 2016 - 2026

Vegagerðin gerir eftirfarandi athugasemdir við tillögu að landsskipulagsstefnu 2015 - 2026 sem auglýst er til almennrar kynningar:

1. Staða landsskipulags við gerð skipulagsáætlana sveitarfélaga

Vegagerðin telur að í inngangi þurfi að gera grein fyrir stöðu landsskipulags við gerð skipulagsáætlana sveitarfélaga og er þá sérstaklega vísað til 4. mgr. 10. gr. skipulagslaga nr. 123/2010. Þar segir: *Sveitarfélög skulu taka mið af landsskipulagsstefnu við gerð skipulagsáætlana eða breytinga á þeim og, eftir því sem við á, samræma þær landsskipulagsstefnu innan fjögurra ára frá samþykkt hennar. Telji sveitarstjórn að ekki beri að taka mið af samþykktri landsskipulagsstefnu við gerð skipulagsáætlunar skal hún gera rökstudda grein fyrir því og skal rökstuðningurinn fylgja með tillögu að skipulagsáætlun þegar hún er send Skipulagsstofnun.*

2. Skipulag á miðhálandi Íslands

Vegagerðin gerir ekki athugasemdir við tillögu að skipulagi samgangna á miðhálandi Íslands enda liggur fyrir að efnislega er tillagan samhljóða nágildandi svæðisskipulagi miðhálandisins 2015. Í greinargerð kemur fram að stofnvegir um miðhálandið skuli byggðir upp sem góðir sumarvegir með brúuðum ám og færir fólksbílum. Enn fremur segir að þeir skuli opnir a.m.k. 4-6 mánuði á ári. Í aðalatriðum er þetta sú stefna sem Vegagerðin vinnur eftir við mat á umhverfisáhrifum Sprengisandsleiðar sem nú er unnið að. Vakin er þó athygli á að nauðsynlegt er að vegirnir verði færir rútum og álfka stórum bifreiðum á opnunartíma en ekki eingöngu fólksbílum. Einnig er hér bent á að allir nýir vegir eru hannaðir fyrir fullt burðarþol og verður ekki undan því vikist á stofnvegum á hálandi sem sinna eiga háspennulínunum og virkjunum auk þess að vera í sumum tilvikum varaleið fyrir Hringveginn í viðlögum eins og t.d. Fjallabaksleið nyrðri.

3. Búsetumynstur og dreifing byggðar

Vegagerðin leggur áherslu á að við skipulag í þéttbýli verði í aðalatriðum tekið mið af flokkuðu gatnakerfi sem hefur reynst afar vel með tilliti til umferðaröryggis. Flokkað gatnakerfi kemur í veg fyrir að óviðkomandi umferð leggi leið sína um íbúðahverfi með tilheyrandi háum umferðarhraða, slysaættu og hávaðamengun. Í þessu samhengi er mikilvægt að hafa vel útbúið og afkastamikið stofnvegakerfi sem tekur megnið af umferðinni.

Með lýsingu byggðamynsturs í greinargerð um markmið 3.3 Gæði hins byggða umhverfis má jafnvel ætla að hvatt sé til þess að hverfa frá flokkuðu gatnakerfi.

4. Skipulag á haf- og strandsvæðum

Vegagerðin vill koma á framfæri eftirfarandi ábendingum:

Kafla 4.1.1 Öflun upplýsinga um vernd og nýtingu: Vegagerðin telur að landfræðilegur gagnagrunnur ætti að geyma upplýsingar um núverandi og fyrirhugaðar sjóvarnir.

Kafla 4.2.3 Skilgreining á strandlínu: Skilgreining á strandlínu tengist eðlilega sjávarföllum. Vegagerðin og forverar hennar hafa einna mest komið að ákvörðun á sjávarföllum hringinn í kringum landið. Eðlilegt væri að geta þessa.

Í sama kafla er fjallað um hættu af sjávarflóðum og hættu vegna breytinga á sjávarborði vegna loftslagsbreytinga. Bent er á að í lögum um sjóvarnir segir að Vegagerðin hafi það hlutverk að sjá um mat á nauðsynlegum framkvæmdum með hliðsjón af hættu á sjávarflóðum.

Kafla 4.3.1 Svæðisbundin skipulagsgerð: „Slík svæðisbundin skipulagsgerð greini núverandi nýtingu og fyrirliggjandi ákvarðanir um nýtingu og setji fram stefnu um sjálfbæra nýtingu og staðbundin skipulagsákvæði, eftir því sem við á, um framtíðarnýtingu og verndun. Þannig verði tekið saman landfræðilegt yfirlit og mörkuð stefna um svæðisnýtingu til sjávareldis, orkuvinnslu, frístunda og ferðaþjónustu, efnistöku, samgangna, veitna og vernd náttúru og menningarminja.”

Vegagerðin telur ástæðu til þess að stefnumótun þessi taki einnig til sjóvarna og hvaða svæði á að verja fyrir ágangi sjávar og landbroti. Það tengist og hefur áhrif á ákvörðun um nýtingu strandsvæða, frístunda og ferðaþjónustu og vernd náttúru og menningarminja.

Innleiðing skipulagsgerðar á haf- og strandsvæðum (bls.77): Hér kemur fram að umhverfis- og auðlindaráðherra hafi árið 2014 skipað starfshóp til að vinna að gerð lagafrumvarps um skipulag hafs og stranda þar sem mótuð verði umgjörð um stjórnýslu skipulags haf- og strandsvæða. Eðlilegt hlýtur að teljast að Vegagerðin hefði átt að kom að þessu máli í ljósi þess hve mikla aðkomu Vegagerðin og forverar hennar hafa haft í þessum málaflokki undanfarna áratugi.

Þá kemur fram að stefna um skipulag haf- og strandsvæða sem sett er fram í landsskipulagsstefnu taki mið af því að lagaumgjörð skipulagsmála á haf- og strandsvæðum sé enn í mótun. Ekki er ljóst hvort tekið sé mið af núverandi lögum um sjóvarnir eða hvort þau séu líka í endurskoðun.

Um markmið 4.1 Sjálfbær nýting auðlinda: Í þessum kafla eru enn taldir upp ýmsir þættir sem fjalla þarf um í frekari stefnumótun um skipulagsmál haf- og strandsvæða. Hér vantar enn sjóvarnir.

Um markmið 4.2 Skýr og skilvirk stjórnsýsla skipulagsmála: Í þessum kafla er enn rætt um óvissu um strandlínur. Eins og áður hefur komið fram þá tengist þessi óvissa ákvörðunum um sjávarföll, en Vegagerðin og forverar hennar hafa einna mest komið að ákvörðun á sjávarföllum.

Gerð er athugasemd við að ekki hafi fyrr verið haft samráð við Vegagerðina í þessari vinnu. Vegagerðin og forverar hennar, Siglingastofnun, Vita- og hafnamálastofnun og Hafnamálastofnun ríkisins, hafa gegnum árin komið að flestum málaflokkum sem tengjast skipulagi haf- og strandsvæða, hafnaframkvæmdum, sjóvörnum og ýmiss konar nýtingu haf- og strandsvæða.

Virðingarfyllst,

Hreinn Haraldsson
vegamálastjóri